

Prag: *Lotos – Zeitschrift für Naturwissenschaften*, 30: 67–68.

Zepharovich, V. v., 1885: *Cerussit von Littai in Krain*.

Prag: *Lotos – Zeitschrift für Naturwissenschaften*, 34: 81–85.

Zepharovich, V. v., 1893: *Mineralogisches Lexicon für das Kaiserthum Österreich, Band III., 478 p. p. Wien*.

Žorž, M., Jeršek, M., Dolinar, I., 2018: *Oblike kristalov nekaterih mineralov s Sitarjevca, 26–33. I. strokovni simpozij o rudniku Sitarjevca in srečanje rudarskih mest, Litija*.

Žorž, M., Jeršek, M., Dolinar, I., Vrabc, M.: *Sitarjevca – ein fast vergessener Bergwerk bei Litija in Slowenien. München: Lapis. V tisku*.

Zahvala

Mnogo ustanov, strokovnjakov in zbiralcev nam je pomagalo s podatki o zgodovini rudnika, z dokumentacijo in s primerki mineralov. Na tem mestu se zato prisrčno zahvaljujemo Claudiji Dojen (Landesmuseum Kärnten v Celovcu), Moniki Feichter, Franku Melcherju in Johannu Raithu (Montau-

niversität v Leobnu), Uweju Kolitschu (Naturhistorisches Museum na Dunaju), Berndu Moserju (Joanneum v Gradcu), Biserki Radanović - Gužvica (Hrvatski prirodoslovni muzej v Zagrebu), Jiriju Sejkori (Národní Museum v Pragi), Mateji Golež (Zavod za gradbeništvo v Ljubljani), Francu Habiču (Ljubljana), Matjažu Kirmu (Litija), Gregorju Koblerju (Ljubljana), Ivanu Kramžarju (Litija), Francu Krivogradu (Prevalje), Matiji Križnarju (Prirodoslovni muzej Slovenije v Ljubljani), Jožetu Leniču (Ihan), Davorinu Preisingerju (Kranj), Viliju Rakovcu (Kranj), Goranu Schmidtu (Ljubljana), Tini Šušteršič (Mestni muzej v Litiji), družini Vidrih (Studeno) in Blažu Zarniku (Občina Litija).

Članek se bo nadaljeval.

Naše nebo • Mars v opoziciji

Mars v opoziciji

Mirko Kokole

Mars doseže opozicijo približno vsaki dve leti. Letos se je to zgodilo 13. oktobra. Mars je tokrat še posebej svetel, saj doseže magnitudo -2,62. To pomeni, da je med najsvetlejšimi objekti na nebu. Tako ugodne razmere, kot so letos, se bodo ponovile šele leta 2035.

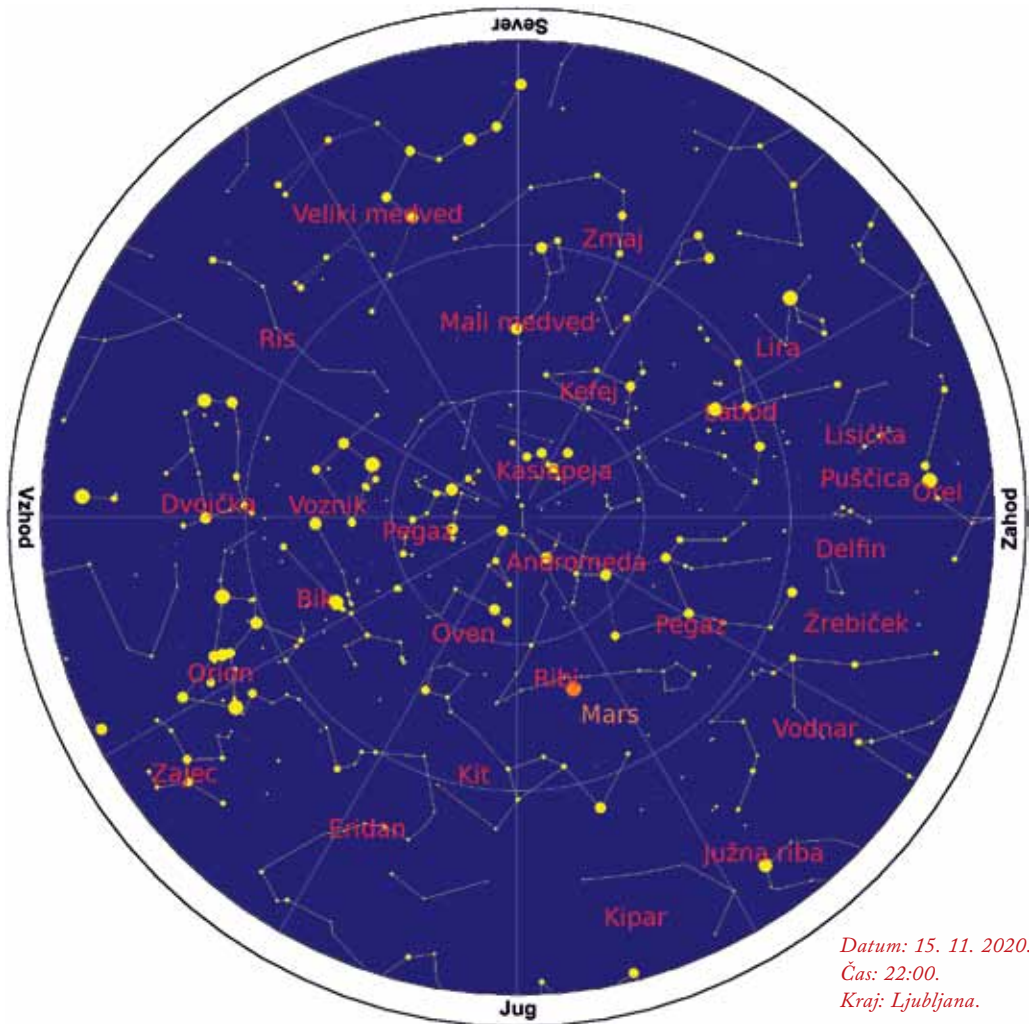
Planet je v opoziciji takrat, kadar se nahaja na nasprotni strani neba kot Sonce, zato je to tudi najboljši čas za njegovo opazovanje. V času, ko je planet v opoziciji, je nam tudi najbližje. Se pa ta čas, ko je planet Zemlji najbližje, po navadi ne ujema natančno z opozicijo. Če je planet bližje Zemlji, ga vidimo večjega in svetlejšega.

Letošnja opozicija Marsa je resnično vredna opazovanja. Mars je 6. oktobra dosegel Zemlji najbližjo točko, od nje je bil oddaljen le 62,07 milijona kilometrov. Najbližje je bil Zemlji leta 2003, ko je bil od nje oddaljen le 55,7 milijona kilometrov. V opoziciji se je letos nahajal 13. oktobra, takrat je bil tudi najsvetlejši in je njegova magnituda znašala kar -2,62.

Letos Mars najdemo v ozvezdju Rib. Noveembra vzhaja v popoldanskem času in ga lahko opazujemo vso noč. Na nebu ga je tokrat resnično skoraj nemogoče zgrešiti, saj je izjemno svetel in izrazito oranžne barve. Mars je približno pol manjši od Zemlje. Ima zanimivo in razgibano površje, ki je se-

stavljeno predvsem iz bazaltnih kamnin. Je poleg Zemlje edini planet, ki ima vse štiri letne čase. Na obeh tečajih ima polarne kapice iz zmrznjenega ogljikovega dioksida. Mars ima tudi razgibano vreme z oblaki iz ogljikovega dioksida in vode ter močnimi vetrovi, ki so pogosto pomešani s prahom.

Kljub temu, da je Mars že dosegel opozicijo, je še vedno v izjemno ugodnem položaju za opazovanje in ga lahko opazujemo vse do spomladi prihodnjega leta. Najboljši čas za opazovanje pa bo do konca leta. V tem času bo magnituda počasi upadala, do konca leta približno za eno magnitudo vsak mesec.

*Datum: 15. 11. 2020.
Čas: 22:00.
Kraj: Ljubljana.*